

Elektroniczne licytacje w sądowym postępowaniu egzekucyjnym

Jacek Gołaczyński

PRACTICA

CURRENDA

Elektroniczne licytacje w sądowym postępowaniu egzekucyjnym

Prof. dr hab. Jacek Gołaczyński

Elektroniczne licytacje w sądowym postępowaniu egzekucyjnym

Prof. dr hab. Jacek Gołaczyński

PRACTICA

Sopot 2024

Seria PRACTICA

Recenzent:
Prof. ALK dr hab. Joanna Studzińska

Redaktor prowadząca: Izabela Pałasz-Alwasiak

Wydawca:

Currenda Sp. z o.o.
al. Niepodległości 703A
81-853 Sopot
tel./faks: 58 550 38 75
www.sklep.currenda.pl

© Copyright by
Currenda Spółka z o.o.

ISBN: 978-83-65966-46-9

Wydanie drugie

Sopot 2024

Spis treści

Rozdział 1.	Elektroniczna licytacja z ruchomości	7
1.1.	Uwagi ogólne	7
1.2.	Wszczęcie licytacji elektronicznej z ruchomości	13
1.3.	Oddanie rzeczy pod dozór	22
1.4.	Termin złożenia wniosku	27
1.5.	System teleinformatyczny	30
1.6.	Obwieszczenie	34
1.7.	Rękojmia	47
1.8.	Termin rozpoczęcia i zakończenia licytacji elektronicznej	50
1.9.	Przybicie	57
1.10.	Zrzeczenie się nabycia ruchomości	67
1.11.	Uiszczenie ceny nabycia	69
1.12.	Wybór przedsiębiorcy lub przedsiębiorstwa	71
1.13.	Delegacja ustawowa	76
Rozdział 2.	Licytacja elektroniczna nieruchomości... ..	77
2.1.	Uwagi ogólne	77
2.2.	Wniosek o wszczęcie egzekucji przez sprzedaż nieruchomości w drodze licytacji elektronicznej	81
2.3.	Zawiadomienie o licytacji i przeprowadzenie przetargu	83
2.4.	Obwieszczenie	86

2.5.	Rękojmia.....	92
2.6.	Przebieg przetargu	105
2.7.	Odmowa dopuszczenia do przetargu	109
2.8.	Protokół.....	111
2.9.	Przybicie	114
	Podsumowanie.....	117
	Bibliografia.....	123
	Indeks tematów	129

ROZDZIAŁ I

Elektroniczna licytacja z ruchomości

1.1. Uwagi ogólne

Przepisy Kodeksu postępowania cywilnego regulują licytację elektroniczną z ruchomości w rozdziale 3 dziale I tytułu II części trzeciej (art. 879¹–879¹¹ k.p.c.). Jak wskazuje się w literaturze przedmiotu, taki sposób regulacji licytacji elektronicznej z ruchomości powoduje, że stanowi ona podtyp egzekucji z ruchomości. Jest to zatem jedna z postaci¹ licytacji ruchomości ponad tę, którą można nazwać licytacją tradycyjną. Już na początku należy wskazać, że przepisy art. 879¹–879¹¹ k.p.c. regulują jedynie zagadnienie szczególnie dla tej postaci licytacji, a we wszystkich innych sprawach znajdują zastosowanie pozostałe przepisy rozdziału 2, poza art. 879¹ k.p.c., czyli przepisy art. 864–879 k.p.c. dotyczące sprzedaży ruchomości.

Sprzedaż zajętej rzeczy stanowi następny etap egzekucji świadczenia pieniężnego z ruchomości. Sama sprzedaż, która należy do tzw. postępowania konwersacyjnego (spieniężającego)², może nastąpić z wykorzystaniem czterech sposobów: sprzedaż z wolnej ręki (art. 864¹ k.p.c.); sprzedaż przez przedsiębiorcę lub za

Umiejscowienie
przepisów
o elektronicznej
licytacji
ruchomości

¹ Przepisy art. 879¹, 879(2), 879³ k.p.c. zawierają termin „droga licytacji elektronicznej” – zob. J. Studzińska [w:] *Informatyzacja postępowania cywilnego. Teoria i praktyka*, pod red. K. Flagi-Gieruszyńskiej, J. Gołaczyńskiego, D. Szostka, Warszawa 2016, s. 167.

² M. Waligórski, *Polskie postępowanie cywilne. Dynamika procesu (postępowania)*, Warszawa 1948, s. 141.

jego pośrednictwem (art. 865 § 1, art. 866¹ k.p.c.); sprzedaż licytacyjna (art. 867 § 1 k.p.c.), w tym sprzedaż w drodze licytacji elektronicznej (art. 879¹–879¹¹ k.p.c.); przejęcie rzeczy na własność przez egzekwującego wierzyciela (art. 877 k.p.c.).

Przepisy
o licytacji
ruchomości

Unormowania kodeksowe dotyczące wszystkich rodzajów egzekucyjnej sprzedaży rzeczy ruchomych są znacznie uboższe niż rozwiązania odnoszące się do sprzedaży nieruchomości. I tak, podstawowym sposobem egzekucji z zajętej rzeczy jest sprzedaż licytacyjna. Pozostałe tryby sprzedaży, czyli z wolnej ręki, sprzedaż na rzecz przedsiębiorcy oraz przejęcie rzeczy na własność, mogą być wykorzystane w wyniku wniosku wierzyciela oraz po spełnieniu określonych przesłanek. W razie istnienia podstaw do sprzedaży z wolnej ręki bądź sprzedaży na rzecz przedsiębiorcy, sprzedaż w drodze licytacji odbywa się wówczas, gdy rzecz nie zostanie sprzedana z wolnej ręki lub na rzecz przedsiębiorcy, co wynika z treści art. 867 § 1 k.p.c.

Termin przeprowa-
dzenia licyta-
cji ruchomości

Należy też przypomnieć, że zgodnie z art. 864 § 1 k.p.c. sprzedaż zajętych ruchomości nie może nastąpić wcześniej niż po upływie dwóch tygodni od dnia uprawomocnienia się zajęcia. Z art. 864 § 2 k.p.c. wynika zatem, że sprzedaż zajętych ruchomości może nastąpić bezpośrednio po zajęciu, jeżeli ruchomości ulegają łatwo zepsuciu albo sprawowanie nad nimi dozoru lub ich przechowywanie powodowałoby nadmierne koszty lub też zajęto inwentarz żywy, a dłużnik odmówił zgody na przyjęcie go pod dozór.

Określenie w art. 867 § 1 k.p.c. terminu sprzedaży ma na celu uniknięcie sprzedaży rzeczy znajdującej się we władaniu dłużnika, co do której osobie trzeciej przysługiwało prawo do żądania zwolnienia od egzekucji. Jednakże

to unormowanie nie zabezpiecza interesów osoby trzeciej. Rzecz może być bowiem sprzedana, zanim upłynie termin do wniesienia powództwa o zwolnienie od egzekucji (art. 845 § 2³ k.p.c. lub art. 841 § 3 k.p.c.)³.

Należy także stwierdzić, że przepisy regulujące licytację elektroniczną z ruchomości odnoszą się do sprzedaży ruchomości, czyli również żywych zwierząt (art. 844¹ k.p.c.) i ułamkowej części ruchomości (art. 846 § 1 k.p.c.)⁴. Trafnie zauważono, że taki sposób regulacji licytacji elektronicznej z ruchomości spowoduje, iż przepisy te znajdą zastosowanie także w stosunku do innych egzekucji, w których stosuje się przepisy o licytacji ruchomości, czyli do sprzedaży wierzytelności (art. 904 § 2 zd. 1 k.p.c.⁵), innego prawa majątkowego (art. 911⁶ § 4 k.p.c.⁷) oraz nieruchomości w uproszczonej egzekucji z nieruchomości (art. 1013⁶ § 1 k.p.c.)⁸. Zagadnienie to nie zostało uregulowane w ustawie nowelizującej, stąd przepisy art. 904¹ § 2 oraz art. 911⁷ § 4 i art. 1013 § 1 k.p.c. nie różnicują postaci licytacji i nie wprowadzają żadnego ograniczenia swego zastosowania do określonej formy licytacji ruchomości ani nie wprowadzają ograniczeń do określonych przepisów regulujących licytację. Należy zatem uznać, że

Rzeczy będące przedmiotem elektronicznej licytacji

³ Z. Woźniak [w:] *Postępowanie egzekucyjne. Komornicy sądowi. Koszty egzekucyjne*, pod red. J. Gołaczyńskiego, Warszawa 2019, s. 311.

⁴ B. Pękalski, *Sprzedaż w drodze licytacji elektronicznej. Kilka pytań, wraz z odpowiedziami, o tym jak planuje się usprawnienie egzekucji komorniczej poprzez wykorzystanie technologii informatycznych*, Prawo Mediów Elektronicznych 2012, nr 1, s. 29.

⁵ Stosownie do art. 904¹ § 2 zd. 1 k.p.c. sprzedaży zajętej wierzytelności dokonuje się w drodze licytacji prowadzonej według przepisów o egzekucji z ruchomości.

⁶ Zgodnie z art. 1013⁶ § 1 k.p.c. jeżeli sprzedaż nieruchomości nie nastąpi w trybie sprzedaży z wolnej ręki, nieruchomość podlega sprzedaży w drodze licytacji, do której stosuje się przepisy o licytacji w egzekucji z ruchomości.

⁷ Zgodnie z art. 911⁷ § 4 k.p.c. do sprzedaży prawa w drodze licytacji stosuje się odpowiednio przepisy o sprzedaży licytacyjnej w egzekucji z ruchomości.

⁸ I. Kunicki [w:] *Elektronizacja sądowego postępowania egzekucyjnego w Polsce*, pod red. A. Marciniaka, Sopot 2015, s. 262.

przepisy te stanowią o licytacji ruchomości, czyli obecnie, po wprowadzeniu do Kodeksu postępowania cywilnego przepisów o licytacji elektronicznej z ruchomości, będą odsyłać zarówno do tradycyjnej, jak i elektronicznej licytacji ruchomości⁹.

Ostatecznie zatem, zgodnie z art. 879¹ k.p.c., do sprzedaży w drodze licytacji elektronicznej stosuje się przepisy rozdziału 2 z odrębnościami z niego wynikającymi. Po nowelizacji Kodeksu postępowania cywilnego, zgodnie z art. 2 pkt 102 ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw¹⁰ dodano w części trzeciej w tytule II w dziale I k.p.c. rozdział 3 zatytułowany „Sprzedaż w drodze licytacji elektronicznej”. Rozdział ten określa zasady i tryb przeprowadzania licytacji elektronicznej z ruchomości. W uzasadnieniu do projektu przedmiotowej ustawy wskazano, że zamysłem ustawodawcy było wprowadzenie nowego sposobu przeprowadzania licytacji z ruchomości w drodze licytacji elektronicznej, co powinno zwiększyć efektywność dokonywanej sprzedaży ruchomości w postępowaniu egzekucyjnym. Przyjmuje się, że dotychczasowe zasady prowadzenia egzekucji z ruchomości uregulowane w rozdziale 2 będą miały nadal zastosowanie, jednakże z odrębnościami określonymi w rozdziale 3 o sprzedaży w drodze licytacji elektronicznej. W związku z tym trzeba będzie w zakresie wykładni przepisów odwołać się także do celu i funkcji licytacji elektronicznej, przy jednoczesnym poszanowaniu zasad przeprowadzania sprzedaży w drodze licytacji publicznej¹¹.

⁹ I. Kunicki [w:] *Elektronizacja...*, *op. cit.*, s. 262; Z. Woźniak [w:] *Postępowanie...*, *op. cit.*, s. 308.

¹⁰ Dz.U. z 2015 r. poz. 1311 ze zm.

¹¹ I. Gil [w:] *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz*, wyd. 30, pod red. E. Marszałkowskiej-Krześ, Warszawa 2021, Legalis.

Odnosnie do art. 21 pkt 8 ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. konieczne jest przypomnienie, że przepisy rozdziału 3 w dziale I w tytule II w części trzeciej Kodeksu postępowania cywilnego, które zostały zmienione na podstawie art. 2 pkt 102 wymienionej ustawy, dotyczące sprzedaży ruchomości w drodze licytacji elektronicznej, mają mieć zastosowanie do egzekucji z ruchomości wszczętej po wejściu w życie ustawy nowelizującej. Powyższe przepisy miały obowiązywać od dnia 8 września 2016 r., ale zgodnie z art. 3 pkt 5 ustawy z dnia 22 lipca 2016 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego, ustawy – Prawo o notariacie oraz ustawy o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw¹², która miała obowiązywać od dnia 8 września 2016 r., wprowadzono art. 23 pkt 1 lit. a, przedłużający termin wejścia w życie dodanych przepisów o sprzedaży ruchomości w drodze licytacji elektronicznej o postępowaniu egzekucyjnym do dnia 1 marca 2017 r.

Wejście w życie
przepisów
o elektronicznej
licytacji
ruchomości

W 2023 r. ustawodawca dokonał istotnych zmian regulacji dotyczących elektronicznej licytacji ruchomości w postępowaniu cywilnym (nowelizacja k.p.c. z dnia 9 marca 2023 r.). Z dniem 1 lipca 2023 r. weszła w życie część ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw¹³, która wprowadziła istotne zmiany odnoszące się do prawa postępowania cywilnego. ZmKPCU²³ zmienia nie tylko przepisy k.p.c., ale także modyfikuje przepisy innych ustaw dotyczących postępowania cywilnego, czyli np. ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, ustawy z dnia 28 lutego 2018 r. o kosztach

Nowelizacja k.p.c.
z 9 marca 2023 r.

¹² Dz.U. z 2016 r. poz. 1358.

¹³ Dz.U. z 2023 r., poz. 614, dalej jako: ZmKPCU²³.

komorniczych oraz ustawy z dnia 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych. ZmKPCU²³ dość wyraźnie zmierza do wyeliminowania braków regulacji wprowadzonych ustawą z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw¹⁴. Dlatego jest określana mianem ustawy naprawczej¹⁵.

Wśród zmian przepisów k.p.c. dokonanych ZmKPCU²³ należy wyszczególnić przede wszystkim: modyfikację przepisów o sprzedaży zajętych ruchomości w drodze licytacji elektronicznej (art. 879¹ i n. k.p.c.) i o sprzedaży nieruchomości w drodze licytacji elektronicznej (art. 986² k.p.c.).

Sprzedaż ruchomości w drodze licytacji elektronicznej jest zatem drugą postacią sprzedaży zajętych ruchomości w postępowaniu egzekucyjnym w ramach sposobów prowadzenia egzekucji z ruchomości. Już w tym miejscu należy zauważyć, że możliwość sprzedaży ruchomości w drodze licytacji elektronicznej jest uzależniona od wniosku wierzyciela. W przypadku gdy wierzyciel takiego wniosku nie złoży, komornik dokonuje licytacji ruchomości w sposób tradycyjny. To samo dotyczy drugiej licytacji, gdy pierwsza nie doszła do skutku, czyli także wymagany jest wniosek dłużnika o przeprowadzenie licytacji elektronicznej.

Zgodnie z art. 879¹ k.p.c. do sprzedaży w drodze licytacji elektronicznej stosuje się przepisy rozdziału 2 z odrębnościami z niego wynikającymi. A zatem zastosowanie znajdzie także, zmieniony ustawą z 9 marca 2023 r. art. 867 § 1¹ k.p.c. Z przepisu tego wynika, że podmiot zobowiązany do udostępnienia obwieszczenia usuwa je niezwłocznie

¹⁴ Dz.U. z 2019 r., poz. 1469, dalej jako: ZmKPCU¹⁹.

¹⁵ R. Kulski, *Nowelizacja kodeksu postępowania cywilnego z 9 marca 2023 r.*, MoP 2023, nr 8; J. Gołaczyński, *Kodeks postępowania cywilnego. Nowelizacja z 9 marca 2023 r. Komentarz. Linia orzecznicza*, Warszawa 2023, s. 403; M. Dziurda, *Kodeks postępowania cywilnego. Praktyczny komentarz do nowelizacji z 2023 r.*, Warszawa 2023, Lex.

po upływie wskazanego w obwieszczeniu terminu licytacji (KRK). Nadto tą ostatnią ustawą zmieniony został także przepis art. 867³ § 1, z którego wynika, że postąpienie nie może wynosić mniej niż 5% ceny wywołania, a jeżeli wartość szacunkowa ruchomości przekracza sto tysięcy złotych – mniej niż 1% ceny wywołania, z zaokrągleniem wzwyż do pełnych złotych. Postąpienie nie może wynosić mniej niż 5% ceny wywołania, a jeżeli wartość szacunkowa ruchomości przekracza sto tysięcy złotych mniej niż 1% ceny wywołania, z zaokrągleniem wzwyż do pełnych złotych.

1.2. Wszczęcie licytacji elektronicznej z ruchomości

Zgodnie z art. 879² § 1 k.p.c. komornik dokonuje sprzedaży w drodze licytacji elektronicznej na wniosek wierzyciela złożony po dokonaniu zajęcia¹⁶. Jeżeli ruchomość została zajęta na zaspokojenie kilku wierzytelności dochodzonych w różnych postępowaniach, o trybie sprzedaży ruchomości decyduje wierzyciel, na którego wniosek nastąpiło pierwsze zajęcie. Jeśli skutecznie zostanie złożony wniosek przez wierzyciela, komornik nie może odmówić przeprowadzenia licytacji w tym trybie¹⁷. Wniosek można złożyć na piśmie, ustnie do protokołu lub za pośrednictwem systemu teleinformatycznego (art. 760 § 1 k.p.c.). Wniosek o dokonanie sprzedaży w drodze licytacji elektronicznej może być złożony przez wierzyciela

Wszczęcie
elektronicznej
licytacji
ruchomości

¹⁶ Przeprowadzenie sprzedaży rzeczy w drodze licytacji elektronicznej może nastąpić tylko na wniosek wierzyciela (art. 879² § 1 zd. 1 k.p.c.). Tak: I. Kunicki [w:] *Elektronizacja...*, op. cit., s. 264; A. Domoń, *Sprzedaż w drodze licytacji elektronicznej przeprowadzanej przez komornika sądowego po nowelizacji Kodeksu postępowania cywilnego dokonanej ustawą z dnia 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych*, PPE 2019, nr 9, s. 39.

¹⁷ I. Kunicki [w:] *Elektronizacja...*, op. cit., s. 264.

najwcześniej po dokonaniu zajęcia. W przypadku gdy wniosek ma dotyczyć drugiego terminu licytacji, może on być złożony najwcześniej z chwilą otrzymania zawiadomienia o nieskuteczności pierwszego terminu licytacji (art. 875 § 1 k.p.c.). Wniosek o sprzedaż w drodze licytacji elektronicznej może być cofnięty do chwili rozpoczęcia pierwszej lub drugiej licytacji. Złożenie wniosku o przeprowadzenie licytacji w drodze elektronicznej nie wyklucza przeprowadzenia drugiej licytacji w formie tradycyjnej i odwrotnie. Każda z licytacji elektronicznej (pierwsza lub druga) musi być poprzedzona wnioskiem, z którego wprost będzie wynikać, że wierzyciel domaga się sprzedaży w drodze elektronicznej. Kolejna licytacja nie jest kontynuacją trybu licytacji tradycyjnej lub elektronicznej poprzedniej licytacji. Warto też pamiętać, że dłużnik nie jest uprawniony do złożenia wniosku o przeprowadzenie licytacji w drodze elektronicznej¹⁸.

Wniosek
wierzyciela

Jeżeli ruchomość została zajęta na zaspokojenie kilku wierzycieli dochodzonych w różnych postępowaniach, o trybie sprzedaży ruchomości decyduje wierzyciel, na którego wniosek nastąpiło pierwsze zajęcie. Z powyższego wynika zatem, że komornik nie będzie mógł przeprowadzić licytacji elektronicznej z urzędu. Przeprowadzenie licytacji elektronicznej z ruchomości będzie więc możliwe tylko na wniosek wierzyciela (art. 879² k.p.c.) złożony na piśmie, ustnie do protokołu albo za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 760 § 1 k.p.c. Wniosek o dokonanie sprzedaży rzeczy w formie licytacji elektronicznej powinien być tak sformułowany, aby nie było wątpliwości, że wierzyciel domaga się przeprowadzenia licytacji w takiej właśnie formie, bowiem w sytuacji gdy wierzyciel złoży

¹⁸ Z. Woźniak [w:] *Postępowanie...*, *op. cit.*, s. 309.

wniosek o przeprowadzenie licytacji z ruchomości i nie wskaże, iż domaga się licytacji elektronicznej, to komornik przeprowadzi licytację tradycyjną¹⁹. Sprzedaż rzeczy w trybie licytacji elektronicznej bez wniosku wierzyciela nie może być uznana za bezskuteczną, podobnie jak przeprowadzenie licytacji ustnej mimo złożonego wniosku o przeprowadzenie licytacji elektronicznej²⁰.

Sprzedaż w drodze licytacji elektronicznej realizowana jest przez komornika sądowego z inicjatywy wierzyciela po dokonaniu zajęcia egzekucyjnego rzeczy. Od dnia 8 września 2016 r., czyli od chwili wejścia w życie nowelizacji Kodeksu postępowania cywilnego z dnia 10 maja 2015 r., w sytuacji gdy wierzyciel nie wskaże sposobu prowadzenia egzekucji, to komornik dokona oceny, jaki sposób, w określonej sytuacji, będzie najmniej uciążliwy dla dłużnika, jednocześnie przy dążeniu do jak najpełniejszego zaspokojenia wierzyciela.

Należy też przypomnieć, że w drodze nowelizacji Kodeksu postępowania cywilnego na podstawie art. 261 pkt 26 ustawy z dnia 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych²¹ wskazano, iż w sytuacji gdy ruchomość została zajęta na zaspokojenie kilku wierzytelności dochodzonych w różnych postępowaniach, to o trybie sprzedaży ruchomości decyduje ten wierzyciel, na którego wniosek nastąpiło pierwsze zajęcie.

W doktrynie podkreśla się, że słusznym rozwiązaniem jest możliwość domagania się przez wierzyciela przeprowadzenia licytacji elektronicznej dopiero po zajęciu, a nie już we wniosku o wszczęcie egzekucji. Wierzyciel powinien jednak liczyć się z obciążeniem go kosztami dozoru w razie pozbawienia dłużnika dozoru i bezskuteczności

¹⁹ I. Kunicki [w:] *Elektronizacja...*, *op. cit.*, s. 264.

²⁰ *Ibidem*.

²¹ Dz.U. z 2018 r. poz. 771 ze zm.

egzekucji²². Podobnie pozytywnie ocenia się postanowienie, które daje możliwość wyznaczenia początku licytacji nie wcześniej niż po upływie dwóch tygodni od dnia odebrania dozoru. Takie rozwiązanie przyznaje ochronę wierzycielowi przed nieuzasadnionym pozbawieniem dłużnika dozoru i przyznaniem go innej osobie, co będzie generować kolejne koszty²³.

Moment
złożenia wniosku
o elektroniczną
licytację
ruchomości

Wniosek o dokonanie sprzedaży rzeczy w drodze licytacji elektronicznej można złożyć dopiero z wnioskiem o wszczęcie egzekucji z ruchomości (tj. w jednym piśmie), natomiast końcowy termin złożenia takiego wniosku wynika z art. 879² k.p.c. W pierwszym rzędzie wniosek ten będzie podlegał złożeniu przed wyznaczeniem terminu licytacji (pierwszej licytacji), po dokonanych zajęciach. Jeżeli termin pierwszej licytacji zostanie już wyznaczony, to wniosek o wyznaczenie licytacji elektronicznej będzie niedopuszczalny i powinien być odrzucony przez komornika². Podobnie jak w przypadku wniosku o przeprowadzenie pierwszej licytacji elektronicznej, także i wniosek o wyznaczenie drugiej licytacji winien być sformułowany wyraźnie i złożony po otrzymaniu zawiadomienia o bezskuteczności pierwszej licytacji (art. 875 § 1 k.p.c.).

W doktrynie wskazuje się, że możliwość złożenia wniosku o wyznaczenie drugiej licytacji elektronicznej powstanie jednocześnie z wnioskiem o wyznaczenie drugiej licytacji, o czym mowa w art. 879 k.p.c. W przypadku gdy jeden z wierzycieli złoży wniosek o wyznaczenie drugiej licytacji, nie wskazując, że chodzi o licytację elektroniczną, wygaśnie uprawnienie do złożenia wniosku o ustalenie licytacji elektronicznej nie tylko dla tego wierzyciela, który złoży wspomniany wniosek, ale także

²² A. Domoń, *Sprzedaż w drodze licytacji elektronicznej...*, *op. cit.*, s. 43.

²³ *Ibidem*.

dla każdego innego wierzyciela uczestniczącego w danym postępowaniu²⁴.

Wniosek o wyznaczenie drugiej licytacji elektronicznej ruchomości będzie mógł być wniesiony w terminie dwóch tygodni od otrzymania zawiadomienia komornika, że pierwsza licytacja nie doszła do skutku (art. 875 § 1 w zw. z art. 879 k.p.c.). Konsekwentnie podlega odrzuceniu wniosek o wyznaczenie drugiej licytacji w postaci elektronicznej. Podobnie podlega odrzuceniu wniosek w sytuacji, gdy wierzyciel złożył wniosek przed otrzymaniem zawiadomienia komornika o bezskuteczności pierwszej licytacji, ewentualnie po upływie dwóch tygodni od otrzymania tego zawiadomienia albo w ciągu dwóch tygodni od otrzymania tego zawiadomienia, jednak po wniesieniu przez tego samego albo innego wierzyciela wniosku o wyznaczenie drugiej licytacji w formie tradycyjnej²⁵.

Konieczne jest także rozstrzygnięcie, czy dla skutecznego przeprowadzenia licytacji elektronicznej z ruchomości wystarczający jest wniosek złożony przez jednego wierzyciela, czy też musi być złożony przez wszystkich, ewentualnie kilku wierzycieli. W przypadku występowania w sprawie kilku wierzycieli niezbędne jest zbadanie, czy złożenie wniosku w tym zakresie przez tylko jednego wierzyciela powoduje „uruchomienie” licytacji elektronicznej z ruchomości ze skutkiem dla pozostałych wierzycieli. Wniosek wierzyciela odnośnie do sprzedaży rzeczy w drodze licytacji elektronicznej może być skuteczny tylko wobec wszystkich albo w ogóle bezskuteczny. Oczywiście jest, że wniosek o przeprowadzenie licytacji

Druga licytacja

Wielość wierzycieli a elektroniczna licytacja ruchomości

²⁴ Według B. Pękalskiego dopuszczalność złożenia wniosku o wyznaczenie drugiej licytacji elektronicznej wygasa z chwilą wyznaczenia drugiej licytacji w formie tradycyjnej (zob. B. Pękalski, *op. cit.*, s. 29).

²⁵ I. Kunicki [w:] *Elektronizacja...*, *op. cit.*, s. 264. Podobnie B. Pękalski przyjmuje odrzucenie wniosku z powodu jego niedopuszczalności (zob. B. Pękalski, *op. cit.*, s. 29).

elektronicznej będzie skuteczny jedynie w stosunku do tego wierzyciela, który złożył ten wniosek. Nie można bowiem sprzedać tej samej rzeczy w formie licytacji tradycyjnej wobec jednego wierzyciela, a w formie licytacji elektronicznej wobec innego. W przypadku drugiej licytacji nie da się przyjąć, że sprzedaż nastąpiła tylko na rzecz tego wierzyciela, który złożył wniosek o wyznaczenie drugiej licytacji. Inni wierzyciele także mają uprawnienie do skorzystania z sumy uzyskanej ze sprzedaży rzeczy ruchomej zgodnie z regułami podziału sumy uzyskanej z egzekucji.

Wydaje się, że w tej sytuacji należy postępować podobnie jak w przypadku innych czynności dokonywanych na wniosek wierzyciela (np. art. 865 § 1 i art. 867 § 4 k.p.c.), gdy w egzekucji uczestniczy kilku wierzycieli. Można zatem przyjąć, że wystarczający jest wniosek jednego z wierzycieli, który doprowadzi do licytacji elektronicznej skutecznej względem pozostałych wierzycieli. Ta uwaga odnosi się do pierwszej i drugiej licytacji²⁶.

W praktyce może zdarzyć się przypadek, że wierzyciele złożą różne wnioski, czyli zarówno o przeprowadzenie licytacji elektronicznej, jak i licytacji tradycyjnej. Wówczas, w odniesieniu do pierwszej licytacji, złożenie wniosku o wyznaczenie licytacji tradycyjnej nie ma charakteru konstytutywnego. Komornik ma bowiem obowiązek przeprowadzić z urzędu licytację tradycyjną²⁷.

²⁶ M. Michalska-Marciniak [w:] *Kodeks postępowania cywilnego. Tom IV. Komentarz do art. 730–1095¹*, pod red. A. Marciniaka, Warszawa 2020, art. 879¹, Nb 2; I. Woźniak [w:] *Komentarz do Kodeksu postępowania cywilnego*, pod red. P. Ryłskiego, Warszawa 2021, Legalis.

²⁷ W. Broniewicz, A. Marciniak, I. Kunicki, *Postępowanie cywilne w zarysie*, Warszawa 2020. W sytuacji gdy z ustawy nie wynika obowiązek złożenia wniosku o sprzedaż, to pierwsza licytacja ruchomości dokonywana jest przez komornika z urzędu. Tak: Z. Merchel [w:] *Kodeks postępowania cywilnego. Postępowanie egzekucyjne i zabezpieczające*, pod red. Z. Szczurka, Sopot 2013, s. 822; Z. Woźniak [w:] *Postępowanie...*, *op. cit.*, s. 310; Odmienne: D. Zawistowski

Zgodnie z art. 879² k.p.c. złożenie wniosku o sprzedaż rzeczy w formie licytacji elektronicznej przed wyznaczeniem terminu pierwszej licytacji zawsze oznacza konieczność przeprowadzenia licytacji elektronicznej²⁸.

Z przepisu art. 879² § 1 zd. 2 k.p.c. wynika, że przy zajęciu rzeczy na zaspokojenie kilku wierzytelności o trybie sprzedaży ruchomości decyduje wierzyciel, na którego wniosek nastąpiło pierwsze zajęcie. A zatem w przypadku, gdy ten wierzyciel nie wniósłby o licytację elektroniczną, to bez względu na wniosek innego wierzyciela sprzedaż będzie przeprowadzona w drodze licytacji tradycyjnej. Istnieje pogląd, że wielość wierzycieli należy rozumieć jako zbieg egzekucji sądowej i administracyjnej oraz sądowych. Natomiast w sytuacji, gdy ten sam komornik zajął na rzecz nowego wierzyciela ten sam przedmiot, to tego zajęcia dokonuje w tym samym postępowaniu²⁹. W przypadku wielości wierzycieli w jednym postępowaniu – po dokonaniu kolejnego zajęcia – nie byłoby żadnej regulacji, wobec czego wniosek pierwszego wierzyciela będzie decydował o przeprowadzeniu licytacji elektronicznej³⁰.

W sytuacji gdy dochodzi do drugiej licytacji, decyduje kolejność złożenia wniosków, ponieważ wraz z wnioskiem o wyznaczenie drugiej licytacji powstaje pierwszeństwo licytacji elektronicznej także wtedy, gdy wnioski o wyznaczenie drugiej licytacji, zarówno tradycyjnej, jak i elektronicznej, zostaną złożone równocześnie.

[w:] *Kodeks postępowania cywilnego. Tom IV. Komentarz do art. 730–1088*, pod red. H. Doleckiego, T. Wiśniewskiego, Warszawa 2013, s. 416, który uważa, że wniosek o wszczęcie egzekucji powoduje prowadzenie egzekucji przez sprzedaż ruchomości.

²⁸ I. Kunicki [w:] *Elektronizacja...*, op. cit., s. 265; Z. Woźniak [w:] *Informatyzacja postępowania cywilnego*, pod red. J. Gołaczyńskiego, D. Szostka, Warszawa 2016, s. 478 i n.

²⁹ I. Kunicki, *Sprzedaż licytacyjna ruchomości, licytacja elektroniczna i wyjawienie majątku*, PPE 2020, nr 5, s. 83–84.

³⁰ *Ibidem*, s. 84